

LIHTSAD RAVIMID POODI JA TANKLASSE!

Miks ei võiks aspiriini, Coldrex, Sudafed, ACC, Prospan, Paramax ja teised külmetushaiguste ravimid olla vabalt kaupluses ja bensiinjaamas saada? Kindlasti mitte, vastab farmaatsiaprofessor Ain Raal. LK 4–5

Hetkel, mil otsust kuulutanud Beatriz García huulilt kõlas sõna «Tartus», täitus kultuuriministeeriumi saal Emajõelinna võidu nimel tööd teinud meeskonna võiduhüüetega.

RÖÖMURÕKATUS MINISTEERIUMIS. Komisjon valis välja 2024. aasta Euroopa kultuuripealinna.

Võitis Tartu! Ja Lõuna-Eesti

RAIMU HANSON
tartu.hanson@psemin.ee

Trii-illa, tra-alla, tridridridi-rallalla! Just nõnda laulsid mitu teist tartlast ja lõunaeesstlast Kadri Laube pilli saatel, kui Euroopa kultuuripealinna valimise eksperdikomisjoni esimees Beatriz García oli teinud teatavaks, et 2024. aasta kultuuripealinnaks saab Tartu. Laulele eelnes vali

selt positiivne ja ka rahvusvaheliselt mõistetav,» ütles Laube. «Ja me mõlesime, et kui ei võida, oleksime icki laulnud.»
Rahvusvaheline eksperdikomisjon tegi otsuse, et 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnaks saab Tartu, kultuuriministeeriumis antud pressikonverentsil, millele eelnes samal päeval kandidaatlinnade Narva ja Tartu taotluse ja esitluse hindamine.

Viis aastat tööd

Tartu 2024 projekti eestvedajate kinnitused seisab ees viie aasta pikkune pingeline töö, et täita seotud eesmärgid ja pakuda nii Eesti kui ka Euroopa

mestele ja asutustele, kes on toetanud Tartu kandidatuuri nõu ja jõuga,» ütles ta. «Täname žürid, konkursi korraldajaid ning soovime edu Narvale, et ka paljud nende taotluses esitatud plaanid täituksid.»
Linnapea sõnul otsis eksperdikomisjoni toetuse pälvinud programm «Elujäämise kunsti» lahendusi Euroopa suurtele väljakutsetele.
«Meie taotluses tõstatatud küsimused sellest, kuidas kultuuri kaudu leevendada kesklinna» ja terviseprobleeme ning pakkuda vastukaalu äärmemaastumisele Eestis ja Euroopas, on olulised nii tänas kui tulevikus,» lisas ta.

Samas tõstab kandidatuuriraamat esile Tartu ja Lõuna-Eesti omapära. «Kultuuripealinna kavandatud tegevused toetavad näiteks Tartu rahvusvahelise tuntuse ja heaolu kasvu, põlvkondadevahelise kultuurisideme tugevdamist ning noorte eneseteostusvõimaluste arendamist,» märkis linnapea.
Tartu 2024 kandidatuuriraamatu peatoimetaja Berk Väheri sõnul on võiduka taotluse tulemaks tugev sündmusteprogramm. «Meie valitud teemaliinid ja kavandatud projektid seovad kunste, loodushoiu ja inimeseks jäämist nii Euroopat,» selgitas ta.

Väheri tõi Tartu ja Lõuna-Eesti tugevdamiseks kaasa tuse, hästi käima läinud regionaalse ja rahvusvahelise koostöö ning linna ja piirkonna hea teostusvõime.
Laupäeval ja lähikuudel
Tartu 2024 vastutava projekti juhi Erni Kase sõnul jätkab kandidatuurimeeskond lähikuudel tööd uute ülesannetega. Värsket Euroopa kultuuripealinna tuleb tutvustada juba eeloleval sügisel ka välismaal. Näiteks toimub oktoobris Horvaatia linnas Rijekas praeguste ja tulevaste Euroopa kultuuripealinnade koostamine, kuhu on oodatud ka Tartu.
Tartu ja Lõuna-Eesti võitu tähistatakse sel laupäeval kell 18 Aparaaditehases tänupeoga, kus võetakse kokku kandid

Tartu 2024 - Euroopa kultuuripealinnaks

TARTU 2024 – EUROOPA KULTUURIFEALINN KOOS LÕUNA-
EESTIGA, SENINE JA TULEVANE KOOSTÖÖ

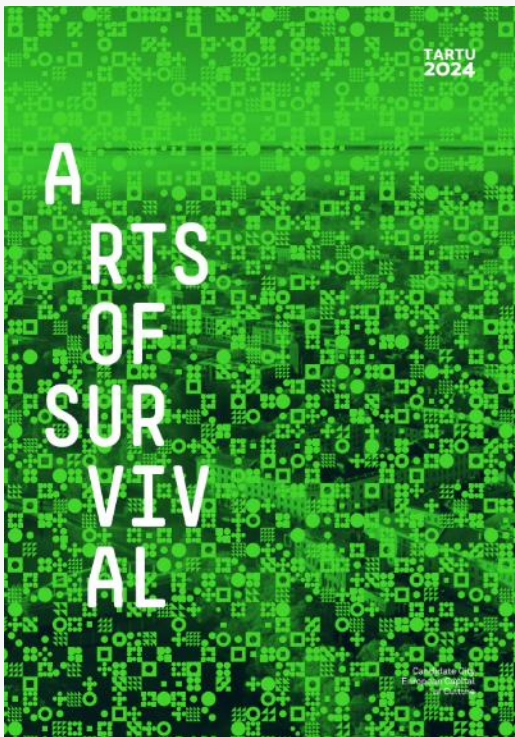
26.09.2019

■ Mis on Euroopa kultuuripealinn?

- EL-i **hinnatuim** kultuuri- ja kogukonnaprojekt, mille eesmärk on innustada linnu ja piirkondi **kultuurist kantud arengule**.
- **Tiitlit** kannab igal aastal 1...3 Euroopa linna (osad koos ümbritseva piirkonnaga):
 - *Näiteid: 2018 kandis tiitlit Leeuwardeni linn koos Friisimaa provintsi, 2019 Plovdivi linn, 2020 Galway linn koos ümbritseva regiooni, 2022 Kaunase linn koos rajooniga, 2023 Veszpremi linn koos Balatoni järve piirkonnaga jne.*
- Kultuuripealinna **tiitliaasta** on vähemalt **neli aastat** kasvanud spetsiaalse kultuuri-, kunsti-, ja haridusprogrammi ning turundustegevuste **kõrgpunkt**.
- Fookuses on **kultuuri** (kunst, teater, muusika, sport, haridus, teadus, sotsiaalvaldkond, keskkond jm) loomine, kogemine, jagamine **laiemas mõttes**.

Kuidas valitakse Euroopa kultuuripealinnu?

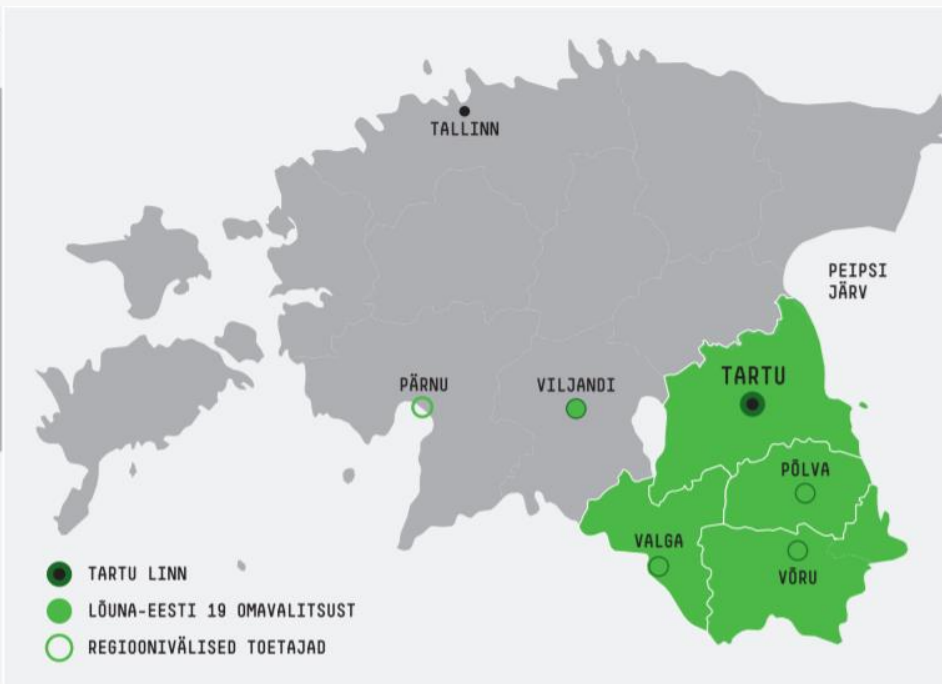

- Euroopa kultuuripealinna tiitlivõitja valitakse **ligi kaks aastat kestva konkursiga**.
- **Rahvusvaheline sõltumatu žürii** hindab taotluseid ja esitlusi samade kriteeriumite põhjal, lõppvoorus tehakse kandidaatlinnadesse hindamisreise.
- Euroopa kultuuripealinna tiitlit taotlev linn peab esitama konkursi lõppvoorus **100-leheküljelise taotluse**, mis sisaldab spetsiaalset mitmeaastast **kultuuriprogrammi, eelarve-, juhtimis- ja turundusstrateegiaid**.
 - **28. augustil 2019** otsustas Tallinnas kogunenud žürii valida 2024. a Euroopa kultuuripealinnaks **Tartu**.
 - Tartu 2024 lõppvooru taotlust pealkirjaga „**Ellujäämise kunstid**“ („Arts of Survival“) aitas koostada kokku **1000 inimest** Tartu linnast, Lõuna-Eestist ja kaugemaltki.

Miks me kandideerisime Euroopa kultuuripealinnaks?

- Kultuuripealinna tiitel on **visiitkaart**, mis aitab meil tutvustada end nii **Eestis, Euroopas kui üleilmselt**.
- Kultuuripealinna viivad ellu **Tartu ja Lõuna-Eesti tänased ja tulevased kultuuriinimesed**: kunstnikud, kultuurikorraldajad, -organisatsioonid, loomeettevõtjad jne.
- Tartu 2024 programmi elluviimise järel on võimalik mõõta, kui palju suureneb **elanike osavõtt kultuurist ja heaolu**, kui palju kasvab **piirkonna atraktiivsus** talentide, investorite ja ettevõtjate silmis, ning mil määral **paranevad ühenduste** Euroopaga.
- Hästi korraldatud kultuuripealinn toob piirkonnale **märkimisväärset majanduslikku kasu**: otsene tulu tekib turistide arvu kasvust, täiendavalt ostetud toodetest-teenustest, riiklikest ja rahvusvahelistest investeringutest.
- Tartu 2024 edukas elluviimine toetab omavalitsuste jt oluliste institutsioonide - koolide, ettevõtete, mäluasutuste, ühingute jne – mitmete **suurte väljakutsete lahendamist ja eesmärkide täitumist**.

Tartu kandideeris 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnaks ja võitis tiitli koos Lõuna-Eestiga

Tartu 2024 ja Lõuna-Eesti senine koostöö

2017 sept
Tartu linna-
volikogu
otsustab:
kandideerime
2024. a tiitlile!

2018 jaanuar
Alustab tööd
Tartu 2024
kandidatuuri-
meeskond

2018
jaanuar
Tartu 2024 ja
L-Eesti KOV
juhtide
esimene
kohtumine

2018 kevad
Avalikud
ideekorjed ja
Tartu ning
Lõuna-Eesti
visioonipäev
ERMis

2018 okt
Žürii valib
Tartu 2024
lõppvoor

2019 talv
Alustavad
„Kultuuri-
kompas“ ja
Lõuna-Eesti
koordinaator
**Annela
Laaneots**

2019 aprill
Munamäel
sõlmitakse
20 KOVi
hea tahte
Tartu 2024
koostööleping

2019 aug
Rahvusvaheline
žürii valib
Tartu 2024. a
tiitli võitjaks

2019 sügis
SA Tartu 2024
asutamine. Algavad
ettevalmistused
programmi
arendamiseks ja
elluviimiseks

2018

2019

2020

Tartu 2024 ja Lõuna-Eesti senine koostöö

- **Kohtumised Lõuna-Eesti omavalitsusjuhtidega** jaanuar-aprill 2019 Põlvamaal, Võrumaal, Tartumaal, Valgas ja Viljandis
- **Kohtumised-ajurünnakud maakondade kultuurijuhtidega** Tartumaal, Võrumaal, Põlvamaal, Viljandis, Otepääl
- **Avatud aruteluõhtud märtsis-aprillis** Räpinas, Haanjas, Alatskivil, Valgas
- **Kahekümne omavalitsuse Tartu 2024 koostööleping** sõlmiti Suurel Munamäel 29.4

KULTUURI-
KOMPASS

Kultuurikompass Lõuna-Eestis: Immie Jonkman (NL)

Kogukondade kaasamine / Leeuwarden-Friesland 2018 kogemused

28. MÄRTS 2019 / KELL 10-12
VÕRU VALLAVALITSUSE SAAL
(VÕRUMÕISA TEE 4A, VÕRU)

I Tartu 2024 kultuuriprogramm

„**Ellujäämise kunstid**“ („Arts of Survival“) on Tartu 2024 Euroopa kultuuripealinna eel- ja lõppvooru **taotluse pealkiri ja kunstiline kontseptsioon.**

„Ellujäämise kunstid“ tähendavad ehk Tartu 2024 **põhiväärtused ja suunad** on:

- loodushoidlikum linna- ja maakultuur;
- haritus ja leidlikkus;
- füüsiline ja vaimne tervis;
- põlvkondadevaheline side;
- paikkondlike omapärade esiletoomine;
- kriitiline ärksameelsus

Tartu 2024 kultuuriprogramm

„**Ellujäämise kunste**“ ehk Tartu 2024 **väärtusi** avavad, tõlgendavad ja edendavad **projektid** kuuluvad kolme programmiliini:

- **Elu ja keskkond**
 - **Inimlikud oskused**
 - **Omapära ja Euroopa**
- Kõik kandidatuuriraamatus esitatud ja edasi arendatavad ning edaspidi loodavad projektid on **põlvkondadeülesed**, **valdkondadeülesed** ja **rahvusvahelised**.
 - Kolmandik kandidatuuriraamatus esitatud projektidest on kavandatud toimuma osaliselt või täielikult väljaspool Tartu linna, **Lõuna-Eestis**.

Tartu 2024 kultuuriprogramm

Tartu 2024 lõppvooru **kandidatuuriraamatu** leiab lugemiseks ja allalaadimiseks leheküljelt www.tartu2024.ee

- Taotlus tuli esitada žüriile inglise keeles, eestikeelne tõlge valmib novembris.

Tartu linn asutab sel aastal **sihtasutuse Tartu 2024**, mille eesmärk on viia 2024. aasta Euroopa kultuuripealinn ja kandidatuuriraamatus esitatud tegevused ellu koostöös **Lõuna-Eesti partneritega**, Eesti riigi jt osapooltega.

2019. aasta sügisel jätkuvad kohtumised Lõuna-Eesti omavalitsustega **edasise koostöö täpsemaks kokkuleppimiseks**.

SA Tartu 2024 ja partnerite edasine koostöö

Loodava sihtasutuse **Tartu 2024** põhiülesanded on:

- Tartu 2024 **kultuuriprogrammi arendamine ja elluviimine**. Selleks töötab SA Tartu 2024 välja **aja- ja tegevuskava**, et koos **Tartu, Lõuna-Eesti ja Euroopa** loojate ning korraldajatega, asutuste ja organisatsioonidega...
 - arendada edasi kandidatuuriraamatus esitatud **suuri projekte** (31 projekti, igapähe neist allprojektid või eri suunad, nt haridus-, sotsiaal- jne);
 - leida ja arendada ideid **täiendavateks** (s.h kogukonna tasandi) projektideks ja sündmusteks
- Regionaalse ja rahvusvahelise **koostöö** edendamine;
- **Finantseerimise tagamine ja koordineerimine** (riik, KOVID, EL, erasektor jne);
- **Turunduskommunikatsiooni** teostamine Eestis ja välismaal;
- **Koolitus- jm võimestustegevuste** elluviimine ja koordineerimine üle Lõuna-Eesti.

2020

2021

2022

2023

2024

2025+

■ Mis toimub praegu: koostöö omavalitsustega

- 15.10 toimus omavalitsusjuhtide tiitlivõidujärgne kohtumine Otepääl, kus otsustati koos edasi minna ja töötada välja koostööleping
- Tartu 2024 pakub igale Euroopa kultuuripealinna tiitli võitnud omavalitsusele linna või valla suurusel põhinevat koostöömudelit. See tähendab, et kokkuleppele jõudmise korral kaasrahastab omavalitsus SA Tartu 2024 eestveetavaid turunduse, hariduse ja kultuuriprogrammi tegevusi, millest saab ka ise aastal 2021-2024 kasu.

I Mis toimub praegu: programm

- Alanud on kohtumised kandidatuuriraamatus olevate 31 projekti arendajatega. Projektid siirduvad 2020 I pooles arendusetappi.
- Projektijuhid teavad, et nende jaoks on olemas täiendavaid koostööpartnereid regioonist. Kui and vajavad partnerite leidmisel abi, siis vahendavad kontakte Lõuna-Eesti koordinaator või Lõuna-Eesti kultuurijuhid

- Kui mõni 31-st projektist ei ületa arendusetapis lävendit, siis kuulutab SA Tartu 2024 välja konkursi/open calli täienduste leidmiseks. Täiendava programmi leidmise raamistik on kirjeldatud kandidatuuriraamatus küsimuse 7 vastuses (Q7)
- Konkursid täiendavate väiksemõõduliste sündmuste leidmiseks programmi kuulutatakse välja mitte varem kui 2021 aastal

■ Mis toimub praegu: koostöö kultuurijuhtidega

- 15.10 kinnitasid omavalitsusjuhid, et Tartu 2024 meeskond on teretulnud omavalitsuste kultuurijuhtidega jätkuvalt koostööd tegema
- 21.11 toimus Tartus esimene suurem sündmus peale tiitlivõitu, rahvusvaheline kultuurikorraldajate foorum Kultuurikompass
- Tegeleme olemasolevate suursündmuste üle Lõuna-Eestilise kaardistamisega
- Lõuna-Eesti regionaalne koordinaator on endiselt Lõuna-Eesti kultuurijuhtide käsutuses, kogub kultuurijuhtidelt edasise tegevuse jaoks sisendit ja jagab infot

Leeuwarden-Fryslân 2018 näide

- Põhja-Hollandis asuvas **Leeuwardeni** linnas ja **Friisimaal** on kokku **650 000 elanikku**.
- Euroopa kultuuripealinn **2018. aastal**, tiitli võitsid 2013. a septembris.
- Tiitliaasta 2018 tulemused:
 - Euroopa kultuuripealinna sündmustel **4,5 miljonit** külastust;
 - **10%** kaasatud piirkonna elanikest toetasid sündmuse vabatahtlikena;
 - Tiitliaasta hinnanguline majanduslik mõju piirkonnale oli **200-300 miljonit eurot**.
- Linn ja piirkond jätkavad edu toonud tegevusi jätkuorganisatsioonis **LF2028**, mis töötab nüüd **kümneaastase** sihiga.

AITÄH!

#Tartu2024 **#Elva2024** #Kambja2024 #Kastre2024 #Luunja2024
#Nõo2024 #Peipsiääre2024 #Põlva2024 #Räpina2024 #Kanepi2024
#Valga2024 #Otepää2024 #Tõrva2024 #Võru2024 #Antsla2024
#Rõuge2024 #Setomaa2024 #Viljandi2024

Tartu 2024 - Euroopa kultuuripealinnaks

#TARTU2024 | TARTU2024.EE | @TARTU2024